

TLAČOVÁ SPRÁVA

Ochrancovia riek vyrazili na 300 km putovanie so sloganom #odhatajmeHron

Zvolen, 23. 8. 2020

S cieľom upozorniť na potrebu zachovania zdravých riek bez hatí na Slovensku vyrazili v nedeľu 23. 8. 2020 spod Kráľovej hole pri prameni Hrona ochranári, rybári, vodáci, ale aj vedci a aktivisti na 300 km putovanie krajinou aj riekou. Podporiť ich prišiel minister životného prostredia Ján Budaj s priateľom rieky Hron, Milanom Kňazkom, minister pôdohospodárstva Ján Mičovský, ako aj štátny tajomník ministerstva ŽP Michal Kiča. Do ústia Hrona do Dunaja pod Štúrovom dorazia ochranári o 9 dní. Informačná kampaň „Za zdravé rieky bez hatí 2020“ má podtitul #odhatajmeHron.

Na rieke Hron už existuje 20 malých vodných elektrární (MVE), menšie stupne a hate boli postavené aj kvôli odberom vody. Ďalších 14 MVE sa stále chystá, väčšina z nich neprešla riadnym posúdením vplyvov na stav vôd a životné prostredie, čo dokazujú aj rozsudky súdov z posledného obdobia vo veci pripravovaných MVE Hronský Beňadik a MVE Žiar nad Hronom. Ekológovia dlhodobo kritizujú fakt, že kaskáda MVE by zhoršila stav vodných ekosystémov, a poškodila by riečnu krajinu okolo Hrona. Niektoré negatívne vplyvy sa ukazujú už dnes, napríklad pokles hladiny podzemnej vody pod prehradením, hromadenie sedimentov nad haťami MVE a pod.

Prvých cca 70 km putujú ochranári pozdĺž Hrona na bicykloch. Od kempu v Nemeckej v pondelok ráno 24. 8. 2020 už nastúpia do člnov vodáci a denne sa splavia po rieke približne 25 – 30 km až jej do ústia do Dunaja. Súčasťou akcie bude aj niekoľko sprievodných podujatí – premietanie filmu o putovaní Hronom v r. 2015 (Nemecká, 23. 8. 2020); diskusia v Banskej Bystrici o prínosoch a stratách v dôsledku MVE na Hrone (24. 8. 2020); premietanie a diskusia (nielen) o MVE plánovanej v Žiari nad Hronom (26. 8. 2020, 19,00 hod.) a nakoniec aj verejné zhromaždenie v štýle „die-in“ – happening so symbolickým „zaspaním“ účastníkov aj s veľkými nafukovacími rybami pred Okresným úradom v Leviciach, ktorý už tri roky „spí“ pri kauze prešetrovania environmentálnej škody v súvislosti s prevádzkou MVE V Želiezovciach.

„Kampaň #odhatajmeHron nadväzuje na podobnú akciu z leta 2015, kedy sa uskutočnilo putovanie Za živú riekou Hron s cieľom upozorniť na negatívne dôsledky plánovanej výstavby nových prehradení na rieke Hron. Výsledkom je spolupráca lokálnych iniciatív a združení ochranárov, rybarov aj vodákov pri ochrane rieky – podarilo sa nám zabrániť výstavbe nových prehradení kvôli MVE na strednom aj dolnom toku Hrona. Teraz je čas hovoriť o existujúcich hatiach, ktoré sú bariérou pre migráciu živočíchov a ktoré zhoršujú stav vôd. Mali by sa objektívne zhodnotiť ich prínosy a straty, a ak negatíva prevyšujú, poďme diskutovať o ich odstránení.“ hovorí Martina Paulíková zo Združenia Slatinka, ktorá pôsobí aj ako externá expertka WWF Slovensko.

Organizátorom informačnej kampane „Za zdravé rieky bez hatí 2020“ je iniciatíva Za živé rieky a čistú vodu s podporou WWF Slovensko, Združenia Slatinka, OZ Hereditas, Združenia chovateľov rýb na Slovensku a tiež s podporou prevádzkovateľov počižovní lodí a vodáckych táborísk pri rieke Hron, rybarov a miestnych obyvateľov.

Viac informácií o celej akcii je na <https://www.ziverieky.sk/clanky/za-zdrave-rieky-bez-hati-2020/>

Kontaktné osoby:

Martina Paulíková, Združenie Slatinka, 0915 811 195, paulikova@changenet.sk

Andrea Setty Hajdúchová, WWF Slovensko, 0908 700 857

Jaroslav Baran, OZ Hereditas, 0905 271 929

Rámcový program - Za zdravé rieky bez hatí 2020

#odhatajmeHron

23. 8. – 31. 8. 2020

Po piatich rokoch od splavu "Za živú rieku Hron" sa opäť spájajú občianske iniciatívy, združenia aj jednotlivci, aby opäť upozornili na potrebu ochrany našich riek, osobitne rieky Hron. Kým v r. 2015 bolo cieľom putovania od prameňa Hrona pod Kráľovou hoľou po ústie rieky do Dunaja upozorniť na množstvo pripravovaných nových hatí a MVE, v r. 2020 budú rybári, ochranári, vodáci a ďalší putovať po rieke s heslom **#odhatajme Hron!**

Rámcový program (niektoré informácie sa ešte môžu spresniť resp. budú doplnené):

nedeľa 23. 8. 2020 - prameň rieky Hron

- 11,00 hod. – slávnostné otvorenie splavu za účasti pozvaných hostí, odborníkov a médií
- cca 12,30 - presun do kempu v Nemeckej: spoločne autami, resp. cyklisti po trase cca 70 km (Telgárt - Brezno - Podbrezová - Nemecká)
- 19,30 hod. – verejné premietanie filmu „Za živé rieky“ (2015) s jeho autorom Andrejom Somorom a diskusia o tom, ako sa zmenila situácia v ochrane riek na Slovensku za 5 rokov

pondelok 24. 8. 2020 Nemecká - Vlkanová

- člnom z Nemeckej do Šáľkovej/Vlkanovej,
- 17,30 hod. – Banská Bystrica, Lazovná 5, 365 lab – verejná diskusia so zástupcami samospráv a expertmi: Čo nám dali a čo nám vzali prehradenia rieky Hron kvôli MVE v okolí Banskej Bystrice?
<https://www.facebook.com/events/3402363076498317/>
- prenocovanie: kemp Fort Geronimo, Vlkanová

utorok 25. 8. 2020 Vlkanová – Budča

- člnom zo Šáľkovej/Vlkanovej do Budče (30 km)
- prenocovanie: vodácke táborisko Budča

streda 26. 8. 2020 Budča - Revištské Podzámčie

- člnom z Budče do Revištského Podzámčia (35 km)
- 19,00 - Žiar nad Hronom – Čajovňa za rohom, verejné premietanie filmu Za živé rieky (2016) a diskusia (nielen) o plánovanej MVE Žiar nad Hronom - <https://www.facebook.com/events/591622741526898/>
- prenocovanie: kemp Revištské Podzámčie

štvrtok 27. 8. 2020 Revištské Podzámčie - Hronský Beňadik/Psiare

- člnom z Revištského Podzámčia do Psiarov (35 km)
- 18,30 - stretnutie občanov Hronského Beňadiku a Psiarov s poslankyňou NR SR, členkou výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, A. Zemanovou
- prenocovanie: táborisko Psiare

piatok 28. 8. 2020 Hronský Beňadik/Psiare - Kalná nad Hronom

- člnom zo Psiarov do Kalnej nad Hronom (20 km)
- 9,00 – 10,00 - verejné zhromaždenie „die-in“ v Leviciach (pred sídlom Okresného úradu) -
<https://www.facebook.com/events/723080778270801/>
- prenocovanie: lodenica Vodáckeho klubu Hron Kalná nad Hronom

sobota 29. 8. 2020 Kalná nad Hronom - Jur nad Hronom

- člnom z Kalnej nad Hronom do Svätého Jura nad Hronom (20 km)
- prenocovanie: kemp Vodník, Jur nad Hronom

nedeľa 30. 8. 2020 Jur nad Hronom – Hronovce

- člnom z Jura nad Hornom do Hronoviec (25 km)
- prenocovanie: lodenica Hronovce

pondelok 31. 8. 2020 Hronovce - Kamenica n./H. (ukončenie splavu)

- 15,00 hod. – ukončenie splavu za účasti pozvaných hostí, zástupcov médií

Detailný program a ďalšie informácie o kampani postupne dopĺňame na FB Za živé rieky

<https://www.facebook.com/events/313473983352882/> a na webe: <https://www.ziverieky.sk/clanky/za-zdrave-rieky-bez-hati-2020/>

Účastníci sú povinní dodržiavať aktuálne nariadenia v súvislosti s obmedzením šírenia ochorenia COVID-19, ktoré sú dostupné a priebežne aktualizované [TU](#) – upozorňujeme na povinnosť dodržiavať sociálny odstup 2 m a povinnosť mať prekryté dýchacie cesty rúškom, šálom alebo iným vhodným materiálom v interiéri, v dopravných prostriedkoch a v iných prípadoch, ak nie je možné udržiavať sociálny odstup 2 m. Prosíme o zváženie účasti na akcii, ak spozorujete na sebe príznaky akéhokoľvek respiračného ochorenia, príp. ak sa vo vašom okolí vyskytlo takéto ochorenie. COVID-19 môže prenášať i človek, ktorý nemá príznaky, preto prosíme o ohľaduplnosť a dôslednosť. V prípade, ak po skončení účasti na akcii bude niekto pozitívne testovaný/á na COVID-19, je povinný/á informovať o tejto veci organizátorov z dôvodu potreby kontaktovania iných účastníkov / čiek akcie.

Spoločenská iniciatíva Za živé rieky a čistú vodu vznikla na základe výzvy vedcov z jesene 2015 a na základe spoločného želania ľudí žijúcich na Slovensku, aby sa rieky, ako ich dnes ešte máme možnosť poznať, nestali onedlho minulosťou. Rôznorodá skupina, v ktorej sú vodáci, rybári, turisti, miestni podnikatelia, odborníci rôzneho zamerania, zástupcovia samospráv aj mimovládnych organizácií, ale aj "obyčajní" občania, po piatich rokoch organizuje opäť putovanie riekou Hron. Akcia je súčasťou projektu Združenia Slatinka „**Chráňme rieky, chráňme našu budúcnosť**“ realizovaného v rámci Európskeho zboru solidarity/European solidarity Corps, ktorý na Slovensku administruje IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže. O členoch iniciatívy a ich činnosti sa dozviete viac na <https://www.ziverieky.sk/o-nas/kto-sme/>

